

Orz. 921 - 3. 38. 2023. NO

UCHWAŁA Nr 546/11566/23
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
w RZESZOWIE
z dnia 5 grudnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia protokołu z przebiegu i wyników konsultacji oraz rozpatrzenia uwag i wniosków zgłoszonych do projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu” wraz z Planem Działań Krótkoterminowych

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tj. Dz. U. z 2022r. poz. 2094) oraz § 3 Uchwały Nr 536/11241/23 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 24 października 2023r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu” wraz z Planem Działań Krótkoterminowych

Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
uchwała, co następuje:

§1

Przyjmuje się protokół z przebiegu i wyników konsultacji projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej ...”

§2

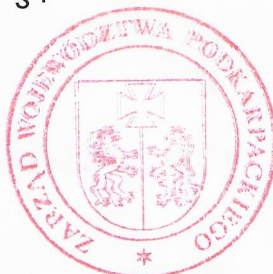
1. Protokół, o którym mowa w §1 stanowi załącznik nr 1.
2. Stanowisko w sprawie rozpatrzenia uwag i wniosków stanowi załącznik nr 2.
3. Załączniki, o których mowa w pkt. 1 i 2 zostaną podane do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie: www.podkarpackie.pl, w zakładce Środowisko, w zakładce NGO w Biuletynie Informacji Publicznej.

§3

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Departamentu Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie .

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Władysław Ortyl

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 546/11566/23
Zarządu Województwa Podkarpackiego
w Rzeszowie
z dnia 5 grudnia 2023 r.

Protokół

**z przebiegu i wyników konsultacji oraz rozpatrzenia uwag i wniosków
zgłoszonych do projektu uchwały
zmieniającej uchwałę w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla
strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu
dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu
zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu” wraz z Planem
Działań Krótkoterminowych.**

Zgodnie z uchwałą Nr 536/11241/23 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 24 października 2023r. prowadzono konsultacje projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu” wraz z Planem Działań Krótkoterminowych.

Konsultacje prowadzone były na podstawie § 3 Uchwały Nr III/28/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 grudnia 2010r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2011r. Nr 1, poz.2), w związku z art. 5, ust.1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023r. poz. 571).

Adresatami przedmiotowych konsultacji były organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W wyznaczonym okresie, tj. od dnia 27.10.2023r. do dnia 20.11.2023r. włącznie, przedmiotowy projekt uchwały dostępny był na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, w zakładce Środowisko i w zakładce NGO oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Uwagi i wnioski można było składać w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie, ul. Lubelska 4, w Sekretariacie Departamentu Ochrony Środowiska, II piętro, pok. Nr 229, lub za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: srodowisko@podkarpackie.pl.

W okresie wyznaczonym na konsultacje do tut. urzędu wpłynęły trzy pisma z uwagami i wnioskami dotyczącymi ww. projektu uchwały.

Swoje wnioski i uwagi przesłali:

1. W imieniu Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kominki i Piece – Pan Piotr Batura (reprezentujący Stowarzyszenie zgodnie z § 33 pkt. 2 Statutu),
2. W imieniu Stowarzyszenia Krakowski Alarm Smogowy – Pan Andrzej Guła (reprezentujący Stowarzyszenie zgodnie z KRS),
3. W imieniu Fundacji Frank Bold – Pan Bartosz Kwiatkowski (reprezentujący Fundację zgodnie z KRS),

Ponadto Rada Działalności Pożytku Publicznego podjęła uchwałę Nr 1/11/2023 z dnia 16 listopada 2023r. w sprawie wyrażenia opinii do projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych, w której pozytywnie zaopiniowała przedmiotowy projekt.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Władysław Ortyl

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr 546/1 1566/23
 Zarządu Województwa Podkarpackiego
 w Rzeszowie
 z dnia 5 grudnia 2023 r.

Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie w sprawie zgłaszanych uwag i wniosków do projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu” wraz z Planem Działań Krótkoterminowych

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Ogólnopolskie Stowarzyszenie „KOMINKI I PIECE”	-	Projekt wprowadza między innymi zakaz eksploatacji kominków w tzw. dni smogowe. Obecnie dotyczy to wyłącznie nowoczesnych, niskoemisyjnych kominków spełniających wymogi ekoprojektu. W związku z obowiązującą uchwałą antysmogową, od 1 stycznia tego roku eksploatacja innych kominków jest zabroniona. Niestety projekt powieła błędy obecnie obowiązującego programu ochrony powietrza. Z powodu podobnych błędów wojewódzki sąd administracyjny w Warszawie uchylił mazowiecki program ochrony powietrza w zakresie, w jakim wprowadza on ograniczenia i zakazy eksploatacji kominków. Jak wiemy drewno jest najtańszym, lokalnym i najłatwiej dostępnym źródłem energii a jednocześnie paliwem odnawialnym. Drewno zastępuje importowane paliwa co prowadzi do wzrostu zatrudnienia w regionie przy pracy w lasach,	-	-	<p>Nie uwzględniono – cały zapis brzmi: „Niekorzystanie ze źródeł ciepła na paliwo stałe (kotłów i miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń) w przypadku gdy w budynku, który ze względu na swoje przeznaczenie wymaga ogrzewania, użytkowane jest więcej niż jedno źródło ciepła. Zakaz dotyczy sytuacji, gdy w takim budynku poza źródłami energii odnawialnej (z wyłączeniem źródeł na biomasę drzewną), źródłami elektrycznymi, źródłami opalnymi paliwami ciekłymi lub źródłami opalnymi paliwami gazowymi, jako źródła dodatkowe użytkowane są źródła opalane paliwami stałymi (w tym węglem kamiennymi, biomasą drzewną).</p> <p>W trakcie trwania powiadomienia nie należy wykorzystywać źródeł ciepła na paliwo stałe. W tym czasie należy wykorzystywać zainstalowane w budynku źródła energii odnawialnej (z wyłączeniem źródeł na biomasę drzewną), źródła elektryczne, źródła opalane paliwami ciekłymi lub źródła opalane paliwami gazowymi.</p> <p>Zakaz nie obowiązuje w przypadku awarii źródła energii odnawialnej, źródła elektrycznego, źródła opalanego paliwami ciekłymi lub źródła opalanego paliwami</p>

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
		<p>pozyskiwaniu i przetwórstwie drewna. Pracownicy zatrudnieni w regionie wydają zarobione pieniądze w regionie. Import paliw powoduje odpływ pieniędzy z regionu. Urządzenia na drewno są niezastąpione w sytuacjach kryzysowych lub w braku dostępu do innych źródeł energii. Naszym zdaniem z nowego programu ochrony powietrza należy usunąć wszelkie zapisy, które są niekorzystne dla drewna.</p>			<p>gazowymi. Zakaz nie obowiązuje, gdy źródło spalania paliw stałych jest jedynym źródłem ciepła lub gdy do lokalni/gospodarstwa domowego nie jest dostarczana energia na skutek awarii." Z przytoczonego zapisu wynika, że nie dotyczy on jedynie kominków, a wszystkich źródeł na paliwo stałe, które nie są jedynym źródłem ciepła. Obowiązuje on jedynie w sytuacji wystąpienia ryzyka przekroczenia poziomu alarmowego (alert czerwony – POZIOM 3), określonego w przepisach na poziomie 150% normy pyłu zawieszonego PM10, a więc jest tak wysokie, że zagraża zdrowiu ludzi. Na terenie województwa podkarpackiego, w ostatnich latach takie sytuacje nie miały miejsca, a jakoś powietrza ulega systematycznej poprawie. Celem planu działań krótkoterminowych jest zmniejszenie ryzyka wystąpienia przekroczeń i ograniczenie skutków oraz czasu ich występowania. W sytuacji gdy takie ryzyko zostanie stwierdzone (POZIOM 3) wprowadzone w planie rozwiązania pozwolą uniknąć dodatkowej emisji pyłu PM10 (nawet ze źródeł spełniających normy rozporządzenia dot. ekoprojektu, które w tym momencie nie muszą być użytkowane). Sytuacje obowiązywania powiadomień GIOS to sytuacje poważne, gdzie każda emisja, nawet znikoma, ale wprowadzana do powietrza szczególnie przez dużą liczbę niskich kominów, przyczynia się do wzrostu stężeń substancji w powietrzu. Zakaz korzystania ze źródeł spalania paliw stałych stanowiących dodatkowe/awaryjne źródło ciepła, nawet spełniające normy ekoprojektu, w dni smogowe ma prowadzić do uniknięcia niepotrzebnej emisji. Źródła opalane paliwami stałymi są bardziej emisyjne niż opalane gazem. Program ochrony powietrza jest ukierunkowany na redukcję pyłu zawieszonego PM10. Nasze stanowisko potwierdza również Komisja</p>

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Ogólnopolskie Stowarzyszenie „KOMINKI i PIECE”	Tabela 44- Działanie SpkIIIPk - Zakaz wykorzystywania źródeł spalania paliw, w których stosowane jest paliwo stałe	Wnosimy o usunięcie tego działania z projektu.	-	<p>1. Zalecenia ograniczenia używania kominków w tzw. dni smogowe nie może dotyczyć kominków spełniających wymogi ekoprojektu (obecnie tylko takich miejscowych grzewawczy pomieszczeń można używać od 1.01.2023 zgodnie z obowiązującą uchwałą antysmogową) oraz innych kominków wysokosprawnych (zgodnie z tabelami KOBIZE). Z programu należy usunąć wszelkie zapisy dyskryminujące drewno, które jest odnawialnym źródłem energii oraz wszelkie zapisy promujące gaz, który jest paliwem kopalnym.</p> <p>2. W rzeczywistości ograniczenia zawarte w tym działaniu są zakamuflowanym zakazem używania źródeł ciepła na drewno. Cały ten nadmierne, rozbudowany i niejasny przepis służy tylko temu, by ograniczyć używanie drewna w źródłach ciepła poziomie pozostając w zgodzie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska i z Konstytucją RP. Badania kominków w warunkach rzeczywistych wykazały, że emisja pyłów mieści się w granicach wyznaczonych przez Ekoprojekt a emisja BaP jest 100 do 1000 razy niższa niż przewidują to normy. Wspomniane badania to:</p> <p>1) Badanie kominka w warunkach rzeczywistych wykonane w 2021 r. na zlecenie Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kominki i Piece przez Przedsiębiorstwo Badań i Ekspertyz Środowiska „SEPO” (Raport z badań o numerze 527/10-20/1 i publikacja w Science Direct https://authors.elsevier.com/c/1f1Qc7tDQ9K mimo). Badanie to wykazało, że emisja BaP z kominka jest o 95,8% niższa niż przewiduje to wskaźnik EMEP i o 97,5%</p>	<p>Europejska, która w czasie rewizji wniosku do projektu LIFE zobowiązała Województwo Podkarpackie do oświadczenia, cytując: „Montowane obecnie kotły na biomase muszą spełniać wymagania Ekoprojektu, określone w Podkarpackiej Uchwale Antysmogowej. Ponadto zasady współfinansowania wymiany kotłów ze środków UE nie obejmują dofinansowania kotłów na biomasę na obszarach, na których występują przekroczenia PM10”.</p> <p>Nie uwzględniono – cały zapis brzmi: „Niekorzystanie ze źródeł ciepła na paliwo stałe (kotłów i miejscowych grzewawczy pomieszczeń) w przypadku gdy w budynku, który ze względu na swoje przeznaczenie wymaga ogrzewania użytkowane jest więcej niż jedno źródło ciepła. Zakaz dotyczy sytuacji, gdy w takim budynku poza źródłami energii odnawialnej (z wyłączeniem źródeł na biomasę drzewną), źródłami elektrycznymi, źródłami opalanymi paliwami ciekłymi lub źródłami dodatkowe paliwami gazowymi, jako źródła dodatkowe użytkowane są źródła opalane paliwami stałymi (w tym węglem kamiennym, biomasą drzewną).”</p> <p>Z przytoczonego zapisu wynika, że nie dotyczy on jedynie kominków, a wszystkich źródeł na paliwo stałe, które nie są jedynym źródłem ciepła. Obowiązuje on jedynie w sytuacji wystąpienia ryzyka przekroczenia poziomu alarmowego (alert czerwony – POZIOM 3), określonego w przepisach na poziomie 150% normy pyłu zawieszonego PM10, a więc jest tak wysokie, że zagraża zdrowiu ludzi. Na terenie województwa podkarpackiego, w ostatnich latach takie sytuacje nie miały miejsca, a jakość powietrza ulega systematycznej poprawie. Celem planu działań krótkoterminowych jest zmniejszenie ryzyka wystąpienia przekroczeń i ograniczenie skutków oraz czasu ich występowania. W sytuacji gdy takie ryzyko zostanie stwierdzone (POZIOM 3) wprowadzone w</p>

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				<p>niższa od wskaźnika Krajowej Bazy KOBIZE.</p> <p>2) Badanie kominka w warunkach rzeczywistych wykonane na zlecenie firmy Hajduki przez Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla (obecnie Instytut Technologii Paliw i Energii) w 2022 r. (Nr ewidencyjny ICHPW 47/2022). Badanie to wykazało, że emisja BaP z kominka jest o 98,3% niższa niż przewiduje to wskaźnik EMEP i aż o 99 % niższa od wskaźnika Krajowej Bazy KOBIZE.</p> <p>Przesyłamy te badania jako załącznik do uzasadnienia proponowanego zapisu. W opinii ICHPW (obecnie Instytut Technologii Paliw i Energii) kominki spełniające wymogi ekoprojektu wpisują się w trend rozwojowy urządzeń OZE minimalizujących negatywne oddziaływanie na jakość powietrza i są rekomendowane szczególnie w miejscach narażonych na pojawienie się tzw. epizodów smogowych.</p> <p>3. Projekt ogranicza prawo własności, poprzez wprowadzenie ograniczeń eksploatacji kominków i miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na biomasę w określone dni, naruszając tym samym art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. POP będąc aktem prawa miejscowego powinien w zakresie ograniczenia prawa własności opierać się na wyrażonej delegacji ustawowej. Delegacji takiej nie daje Art. 91 Ustawy Prawo Ochrony Środowiska. Ograniczenia polegają na zakazie eksploatacji przez co uniemożliwiają korzystanie ze spełniających obowiązujące normy i legalnie zakupionych oraz zamontowanych urządzeń zgodnie z ich przeznaczeniem - tym samym naruszają istotę prawa własności. Z braku ustawowego określenia dopuszczalnych ram ograniczeń praw i używając argumentu potrzeby poprawy jakości powietrza ustawodawca na poziomie uchwał lokalnych mógłby zabronić dostawnie wszystkich i każdemu. Każda bowiem aktywność człowieka ma wpływ na środowisko i jakość powietrza.</p> <p>4. Projekt aktualizacji w zakresie ograniczeń eksploatacji kominków nie zawiera ani prawidłowej diagnozy ani analizy problemu emisji opartej na inwentaryzacji urządzeń. Jeśli POP wprowadza zakaz eksploatacji bardzo konkretnej,</p>	<p>planie rozwiązania pozwolą uniknąć dodatkowej emisji pyłu PM10 (nawet ze źródeł spełniających normy rozporządzenia dot. ekoprojektu, które w tym momencie nie muszą być użytkowane).</p> <p>Sytuacje obowiązywania powiadomień GIOS to sytuacje poważne, gdzie każda emisja, nawet znikoma, ale wprowadzana do powietrza szczególnie przez dużą liczbę niskich kominów, przyczynia się do wzrostu stężeń substancji w powietrzu. Zakaz korzystania ze źródeł spalania paliw stałych stanowiących dodatkowe/awaryjne źródło ciepła, nawet spełniające normy ekoprojektu, w dni smogowe ma prowadzić do uniknięcia niepotrzebnej emisji.</p> <p>Ponadto zgodnie z zapisami uchwały antysmogowej na terenie województwa podkarpackiego dopuszczono eksploatację kominów istniejących (nie spełniających wymogów ekoprojektu) po modernizacji dającej możliwość spełnienia norm ekoprojektu w zakresie emisji zanieczyszczeń.</p> <p>Cytowany Art. 91 punkt 7a Ustawy Prawo Ochrony Środowiska odnosi się do Programu Ochrony Powietrza, natomiast uwagi odnoszą się do Planu działań Krótkoterminowych.</p> <p>Przedmiotowe uwagi są typowym lobbowaniem na rzecz określonej grupy producentów.</p>

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				<p>wąskiej grupy urządzeń, to ich wpływ na środowisko powinien być dokładnie udokumentowany aby taki zakaz był uzasadniony. Emisja z urządzeń ekoprojektowych ma minimalny udział w całości emisji na Mazowszu. Naszym zdaniem przekroczenie delegacji ustawowej polega tu na tym, że z powodu złej jakości powietrza ograniczono eksploatacji urządzeń, których wpływ na emisję nie został udokumentowany. Ustawa bowiem istotnie umożliwia wprowadzanie zakazów ale pod pewnymi warunkami.</p> <p>5. Zgodnie z Art. 91 punkt 7a Ustawy Prawo Ochrony Środowiska, Program Ochrony Powietrza powinien zawierać podział źródeł zanieczyszczeń i planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny działań naprawczych. Skoro jednym z działań naprawczych jest ograniczenie eksploatacji kominków, obecnie wyłącznie ekoprojektowych, to ta grupa urządzeń powinna być wyszczególniona w projekcie jako źródło zanieczyszczeń a jej udział w zanieczyszczeniu powietrza powinien być udokumentowany. Niestety projekt nie zawiera takich informacji. Projekt nie określa również planowanego do osiągnięcia efektu ekologicznego, jaki spowoduje wprowadzenie działania naprawczego w postaci ograniczenia eksploatacji kominków. Pod tym względem projekt nie spełnia wymogów ustawowych. Zgodnie z Art. 91 punkt 7a Ustawy Prawo Ochrony Środowiska, opracowany przez zarząd województwa projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza powinien uwzględniać przeprowadzone przez zarząd województwa analizy udziału w przekroczeniach poziomów substancji w powietrzu poszczególnych grup źródeł emisji tych substancji i określić odpowiednie działania naprawcze w przypadku przekroczenia obowiązujących poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych substancji. Projekt nie zawiera takiej analizy dla grupy źródeł emisji jaką są kominki, a w szczególności kominki ekoprojektowe.</p> <p>6. W lipcu tego roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 10 lipca 2023, Sygn. akt IV SA/Ma 771/23 uchylił</p>	

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				<p>mazowiecki Program Ochrony Powietrza w zakresie, w jakim wprowadzał on ograniczenia eksploatacji kominków. Sąd stwierdził nieważność zaskarżonej uchwały w części stanowiącej załącznik nr 7 ("Zakres i rodzaj działań krótkoterminowych oraz sposób postępowania w przypadku ryzyka przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu") w zakresie, w jakim uchwała ta ustanawia zakaz korzystania z instalacji do spalania biomasy drzewnej (kominków, piecyków kominkowych, piecyków ozdobnych), który to zakaz ma w świetle uchwały polegać na niekorzystaniu z instalacji do biomasy drzewnej (kominków, piecyków kominkowych, piecyków ozdobnych) za wyjątkiem sytuacji, gdy jest to jedyne źródło ciepła lub gdy do lokalu nie jest dostarczana energia elektryczna wskutek awarii. Sąd stwierdził nieważność par. 18 zaskarżonej uchwały w części zobowiązującej podmioty tam wymienione do podejmowania działań krótkoterminowych określonych w załączniku nr 7 do uchwały w zakresie wyeliminowanym z obrrotu prawnego w punkcie powyżej. Sąd stwierdził, że skarg należało uwzględnić albowiem kwestionowane zapisy uchwały zostały podjęte z naruszeniem art 91 ust 3 oraz art 92 ust. 1c p.o.s. w zw. z art 31 ust. 3, art. 32. art 64 ust. 3 oraz art. 94 Konstytucji RP. Sąd wskazał, że do wykazania naruszenia interesu prawnego co do zasady wystarczające jest legitymowanie się samym tytułem własności nieruchomości położonej na obszarze województwa, nawet w sytuacji, w której nieruchomość ta nie jest jeszcze wyposazona w instalację kominkową albowiem to właśnie kwestionowane postanowienia uchwały, pociągające za sobą niemożność użytkowania instalacji w ciągu długich okresów w roku, mogą powstrzymać właściciela nieruchomości przed zainstalowaniem takiego rodzaju ogrzewania w budynku, które w innych uwarunkowaniach prawnych zostałyby zainstalowane. Uznać zatem należy, iż w takiej sytuacji właściciel ma prawo do żądania skontrolowania przez sąd administracyjny postanowień aktu prawa miejscowego, ograniczającego potencjalny</p>	

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				<p>sposób zagospodarowania. Kwestionowane zapisy uchwały w istotny sposób różnicują sytuację prawną właścicieli budynków wyposażonych w więcej niż jeden system ogrzewania (np. w instalację na gaz i dodatkowo instalację na paliwa stałe) w ten sposób, iż uniemożliwiają korzystanie w dni smogowe wyłącznie z grzewczych instalacji kominkowych, nie obejmując podobnym zakazem innych dodatkowych instalacji na paliwa stałe (w tym w szczególności na węgiel). Uchwala pozostawia zatem części właścicieli budynków wyposażonych w więcej niż jedną instalację grzewczą, w tym instalację grzewczą na paliwo stałe, wybór co do tego, którą z tych instalacji mogą oni eksploatować w dni smogowe, natomiast innej części właścicieli budynków wyboru takiego odmawia, nie wskazując przekonującego merytorycznego uzasadnienia takiego zróżnicowania. Należy stwierdzić, że przyjęty w zaskarżonej uchwale sposób ukształtowania obowiązków jej adresatów narusza zasady tworzenia aktów prawnych. W sytuacji, w której organ uchwalodawczy nie wykaże, iż kominkowe instalacje grzewcze są z punktu widzenia wpływu na jakość powietrza bardziej szkodliwe niż inne instalacje na paliwa stałe, w tym w szczególności na węgiel, przyjęte smogowe instalacje kominkowych, musi budzić fundamentalne zastrzeżenia co do jego spójności i konsekwencji, a w efekcie zgodności z wymogami proporcjonalności, równości wobec prawa oraz ochrony własności, zagwarantowane w Konstytucji RP. Przy uchwalaniu kwestionowanych postanowień planu doszło do istotnego naruszenia art. 91 ust. 3 oraz art. 92 ust. 1c p.o.s w związku z art. 31 ust. 3, art. 32 i art. 64 ust. 3 oraz art. 94 Konstytucji RP w stopniu obligującym Sąd do stwierdzenia nieważności aktu w zaskarżonym zakresie. Sąd stwierdza, że wprowadzenie regulacji w zakresie ogrzewania budynków mieszkalnych w dni smogowe, ograniczonej tylko do ogrzewania kominkowego, nie obejmującej innych typów ogrzewania na paliwa stałe, bez wykazania klarownych przesłanek merytorycznych,</p>	

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
				<p>uzasadniających takie zróżnicowanie, narusza przepisy prawa.</p> <p>7. Drewno jest paliwem ekologicznym na każdym etapie jego przetwarzania i energetycznego wykorzystania. Produkcja drewna opalowego nie ma negatywnego wpływu na poziom zalesienia w Polsce a wręcz przeciwnie: stymuluje rozwój gospodarki przez zalesianie niezagospodarowanych gruntów i zapewnia miejsca pracy. Paliwa drzewne są w głównej mierze produktem ubocznym pozyskiwania i przetwarzania drewna peltowartościowego wykorzystywanego w przemyśle meblarskim i w konstrukcjach drewnianych. Lokalne wykorzystywanie drewna przekłada się na minimalny ślad węglowy wynikający z transportu i przygotowania do wykorzystania jako stałego biopaliwa. Drewno z polskich lasów, jako uboczny produkt gospodarki leśnej, jest powszechnie dostępne i niedrogie. W przypadku ogrzewania drewnem powstaje tyle samo dwutlenku węgla ile wchłonęło ono podczas swojego wzrostu, czego rezultatem jest zerowy bilans emisji CO₂. Jest to zgodne z polityką UE, której celem jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050r. Używanie drewna, w przeciwieństwie do gazu, który jest paliwem kopalnym, nie wiąże się z emisją gazów cieplarnianych i pozwala na spełnienie wymaganego przez UE udziału OZE w miksie energetycznym.</p> <p>8. Drewno jest najtańszym, lokalnym i najłatwiej dostępnym źródłem energii a jednocześnie paliwem odnawialnym. Drewno zastępuje importowane paliwa co prowadzi do wzrostu zatrudnienia w regionie przy pracy w lasach, pozyskiwaniu i przetwórstwie drewna. Pracownicy zatrudnieni w regionie wydają zarobione pieniądze w regionie. Import paliw powoduje odpływ pieniędzy z regionu. Zakazy i ograniczenia eksploatacji kominków należy zastąpić edukacją na temat prawidłowego spalania. Programy Ochrony Powietrza powinny być tworzone z dbałością o bezpieczeństwo energetyczne obywateli poprzez promowanie ogrzewaczy pomieszczeń opalanych odnawialną biomasą leśną, spełniających wymagania</p>	

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Ogólnopolskie Stowarzyszenie „KOMINKI i PIECE”	Posługiwanie się „paliwa stałe” w całym projekcie	Wnosimy o oddzielenie i oddzielne traktowanie przez program ochrony powietrza stałych odnawialnych i paliw stałych kopalnych	-	<p>EKOPROJEKTU na równi z innymi urządzeniami zasilanymi OZE (jak np. pompy ciepła, fotowoltaika). Przepisy takie nie mogą prowadzić do powstania lub zwiększenia zjawiska ubóstwa energetycznego. Importowane paliwa - gaz, węgiel, energia elektryczna - są droższe niż paliwa lokalne, takie jak drewno. W sytuacjach klęsk żywiołowych lub kryzysu energetycznego są one też trudno dostępne. Ograniczenia dla drewna lub ograniczenia eksploatacji urządzeń na drewno w oczywisty sposób powodują większe koszty dla gospodarstw domowych. W obliczu rosnących cen gazu, braku pewności co do ciągłości dostaw tego surowca oraz zawieszenia przez dostawców gazu wykonywania nowych przyłączy, wszelkie ograniczenia możliwości używania biomasy prowadzą wprost do ubóstwa energetycznego i godzą w bezpieczeństwo energetyczne uzależniając ludzi od dużych sieci przesyłowych i skazując na monopol dostawców i związane z tym wysokie ceny. Ograniczenia i zakazy dla najtańszego, lokalnego i odnawialnego źródła energii jakim jest drewno w oczywisty sposób pogarszają i tak trudną sytuację osób najuboższych. Inne źródła energii lub nowoczesne i drogie technologie są dla osób najuboższych po prostu nieosiągalne. Program przez swoje dotychczasowe zapisy prowadzi do powstania zjawiska ubóstwa energetycznego.</p>	
Ogólnopolskie Stowarzyszenie „KOMINKI i PIECE”	Wielokrotne wzmianki na temat planowania i konieczności	Wnosimy o zaprzestanie promowania przez projekt gazu, który jest paliwem kopalnym	-	<p>Projekt wielokrotnie posługuje się pojęciem "paliwa stałe" bez rozróżnienia, czy chodzi o paliwa stałe kopalne (węgiel i paliwa produkowane z jego udziałem) czy o paliwa stałe odnawialne (biomasa, drewno i pellet). Co więcej Projekt wyraźnie i wielokrotnie oddziela odnawialne źródło energii jakim jest drewno od innych OZE i traktuje je na równi z węglem, który jest paliwem kopalnym. Postulujemy wprowadzenie i stosowanie wyraźnego rozgraniczenia pojęć „biopaliwa stałe odnawialne” (np. drewno pellet, biomasa) i „paliwa stałe kopalne”. Taki podział obowiązuje w przepisach Unii Europejskiej oraz Rzeczpospolitej Polskiej.</p>	<p>Nie uwzględniono - Program ochrony powietrza nie jest dokumentem służącym promocji rodzaju paliw. Dlatego też w programie nie ma potrzeby wprowadzania rozróżnienia rodzaju paliwa stałego z tego względu, że to do użytkownika urządzenia grzewczego należy decyzja jakie paliwo wybierze.</p> <p>Program dopuszcza stosowanie wszelkiego rodzaju paliw stałych, dopuszczonych przepisami prawa, w tym np. uchwałą antysmogowa, o ile urządzenia, w których paliwa te będą spalane, spełniają normy ekoprojektu.</p>
Ogólnopolskie Stowarzyszenie „KOMINKI i				<p>Planowana rozbudowa sieci gazowej i promocja przez program gazu, który jest paliwem kopalnym przy jednoczesnych ograniczeniach eksploatacji i</p>	<p>Nie uwzględniono – Program nie zawiera działania dotyczącego rozbudowy sieci gazowej. Program na równi z odnawialnymi</p>

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
PIECE"	rozbudowy w całym projekcie sieci gazowej	pochodzącym w większości z importu		nierównym traktowaniu urządzeń na drewno (OZE) doprowadziły do tego, że wymiana starych, wysokoemisyjnych urządzeń na nowoczesne, niskoemisyjne nie przebiega w zadowalającym tempie. Postulujemy rewizję programu ochrony powietrza pod kątem usunięcia zapisów promujących gaz, ogrzewanie gazem i rozbudowę sieci gazowej. Takie zapisy prowadzą wprost do promowania gazu (z irnpentu), który jest paliwem kopalnym kosztem drewna będącego odnawialnym i ekologicznym źródłem energii.	źródłami energii, ogrzewaniem elektrycznym, ogrzewaniem z sieci ciepłowniczej, opalaniem paliwem gazowym, opalaniem paliwem olejowym, dopuszcza opalanie paliwem stałym w urządzeniach spełniających normy ekoprojektu (w tym biomasą). W związku z powyższym program nie dyskryminuje biomasę jako paliwa oraz nie promuje gazu jako paliwa. Wybór rodzaju ogrzewania (paliwa) należy do użytkownika urządzenia grzewczego. Ponadto uwaga jest nieprecyzyjna. Nie wskazano fragmentów tekstu, w których zdaniem wnoszącego uwagę promowany jest gaz.
Ogólnopolskie Stowarzyszenie „KOMINKI i PIECE"	Wyłączenie biomasy spośród odnawialnych źródeł energii w całym projekcie	Wnosimy o zaprzestanie dyskryminacji i traktowanie drewna na równi z innymi OZE	-	Projekt wielokrotnie mówi o preferencjach dla instalacji i wymiany źródeł ciepła na OZE wyłączając z zakresu tego pojęcia drewno i biomasę, które zgodnie z ustawą o OZE są odnawialnymi źródłami energii. W tym kontekście projekt jest w całości wadliwy ponieważ opiera się na błędnym i niezgodnym z polskim stanem prawnym założeniu, że drewno i biomasę, które są paliwami stałymi, nie są odnawialnymi źródłami energii. Konsekwencją takiego podejścia jest dyskryminacja stałych odnawialnych źródeł energii przejawiająca się m.in. w pomijaniu ich przy programach dotacyjnych lub w niestusznych preferencjach dla gazu, który jest paliwem kopalnym, dla pomp ciepła (w naszych warunkach nie są one OZE, gdyż działają na prąd pozyskiwany ze spalania paliw kopalnych) lub dla innych OZE.	Nie uwzględniono - Program na równi z odnawialnymi źródłami energii, ogrzewaniem elektrycznym, ogrzewaniem z sieci ciepłowniczej, opalaniem paliwem gazowym, opalaniem paliwem olejowym, dopuszcza opalanie paliwem stałym w urządzeniach spełniających normy ekoprojektu (w tym biomasą). W związku z powyższym program nie dyskryminuje biomasę jako paliwa. Wybór rodzaju ogrzewania (paliwa) należy do użytkownika urządzenia grzewczego. W celu uniknięcia nieścisłości w „spisie skrótów i pojęć” dodano definicję „biomasę” oraz „OZE”
Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy	Rozdział 1.10.1 Wykaz i opis wszystkich planowanych do realizacji działań naprawczych w strefie podkarpackiej, str. 165	Zakres działań naprawczych należy uzupełnić o obowiązek osiągnięcia przez gminę efektu wymiany wszystkich źródeł ciepła na paliwo stałe, które nie spełniają wymogów uchwały antysmogowej do roku 2026 z podaniem wskaźników ilościowych na lata 2023, 2024, 2025 i 2026.		Zgodnie z informacją zawartą w Programie, na terenie strefy podkarpackiej funkcjonuje wciąż 230 tys. źródeł ciepła na paliwo stałe, które zgodnie z wymogami uchwały antysmogowej kwalifikują się do wymiany. Wprawdzie obowiązek wymiany leży po stronie właściciela budynku, ale to gmina posiada kompetencje i instrumenty, aby skutecznie wdrożyć uchwałę. Wdrożenie uchwały i osiągnięcie zakładanego efektu może być prowadzone poprzez integrację działań edukacyjnych, kontrolnych, a także bezpośrednie wsparcie i pomoc dla mieszkańców w pozyskaniu dofinansowania do wymiany źródeł ciepła. Wszystkie te działania leżą w kompetencjach gminy i powinny być zastosowane, aby uzyskać zakładany efekt	Nie uwzględniono – Uchwała antysmogowa jest aktem prawa miejscowego równorzędnym do Programu ochrony powietrza i to na mocy tej uchwały osoby fizyczne muszą zmodernizować swoje źródła ogrzewania, przy czym 136 tys. źródeł to źródła bezklasowe i powinny zostać wymienione do końca roku 2025, a ok. 95 tys. to źródła klasy 3, których termin wymiany to koniec roku 2027. Zgodnie z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, a zgodnie z art. 94

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy	Rozdział 1.10.1 Wykaz i opis wszystkich planowanych do realizacji działań naprawczych w strefie podkarpackiej, str. 165	Należy wprowadzić obowiązek zapewnienia przez gminę wsparcia doradczego dla mieszkańców w zakresie pozyskiwania dofinansowania z Programu Czyste Powietrze i innych programów finansowych. Doradztwo powinno obejmować dostosowanie do wymogów uchwały antysmogowej oraz		wymiany wszystkich 230 tys. źródeł ciepła na paliwa stałe. Działanie „Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z ogrzewania indywidualnego w zasobie mieszkaniowym należącym do gminy (kod działania PsOeUa)” należy traktować jako działania uzupełniające, gdyż ogranicza się wyłącznie do zasobu mieszkaniowego gminy. Natomiast dla pełnego wdrożenia uchwały antysmogowej i osiągnięcia poprawy jakości powietrza niezbędna jest wymiana wszystkich źródeł ciepła, które nie spełniają wymogów emisji określonych w tej uchwale.	organy samorządu terytorialnego, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określa ustawa, a w przypadku aktu prawa miejscowego, jakim jest program ochrony powietrza – upoważnienia zawartego w art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Nie można wprowadzić tego obowiązku ponieważ wykracza on poza granice prawa oraz jest nie wykonalny przez gminę. Gmina nie jest dysponentem nieruchomości oraz kotłów należących do mieszkańców, ma natomiast możliwość prawnej kontroli, wymiany kotłów w swoich własnych zasobach do których posiada tytuł prawny, pomocy mieszkańcom w przygotowywaniu wniosku o udzielenie dotacji na wymianę kotłów i termomodernizację. W celu zintensyfikowania działań wynikających z programu Województwo Podkarpackie od 01-01-2024 będzie realizować strategiczny projekt zintegrowany LIFE_PODKARPACIE pn. „Skuteczne wdrożenie programu ochrony powietrza dla Województwa podkarpackiego z uwzględnieniem problemu ubóstwa energetycznego: Podkarpackie – żyj i oddychaj”, który będzie wspomagał wdrażanie programów ochrony powietrza oraz uchwały antysmogowej. Samorzady niektórych gmin są partnerami w tym projekcie.
		Wsparcie doradcze ze strony gminy pozwoli na zwiększenie zainteresowania mieszkańców dostępnymi programami finansowymi i przyspieszy wymianę źródeł, które nie spełniają wymogów uchwały antysmogowej. Bezpośrednie wizyty u mieszkańców, którzy wciąż eksploatują urządzenia grzewcze na paliwa stałe jest najbardziej skutecznym sposobem na dotarcie z informacją o wymaganiach uchwały antysmogowej oraz ofertą skorzystania z dostępnych programów			Nie uwzględniono – wsparcie doradcze jest prowadzone w ramach ogólnopolskiego Programu Czyste Powietrze oraz Stop Smog, a także w ramach lokalnego, gminnego programu. Ponadto w ramach programu LIFE_PODKARPACIE przewidziano również działania doradcze - dodatkowy etap w gminach partnerskich. Bezpośrednie wsparcie mieszkańców w pozyskiwaniu środków z Programu

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy	Rozdział 1.10.1 Wykaz i opis wszystkich planowanych do realizacji działań naprawczych w strefie podkarpackiej, str. 165	poprawę efektywności energetycznej budynku w celu obniżenia kosztów ogrzewania. Wsparcie doradcze powinno być oferowane zarówno w urzędzie gminy, jak również w ramach bezpośrednich wizyt u mieszkańców. Należy wprowadzić obowiązek wsparcia przez gminę osób dotkniętych ubóstwem energetycznym na każdym etapie inwestycji – od identyfikacji potrzeb inwestycyjnych, oszacowanie ich kosztów i opłacalności, przez pozyskanie dofinansowania, wybór wykonawcy prac, nadzór nad prawidłową realizacją inwestycji, aż po rozliczenie uzyskanego dofinansowania.		dofinansowania do wymiany źródła ciepła i przeprowadzenia termomodernizacji budynku. W przypadku osób dotkniętych ubóstwem energetycznym barierą w realizacji inwestycji poprawiających komfort termiczny często są nie tylko środki finansowe, ale również problemy z zaplanowaniem i przeprowadzeniem niezbędnych działań. Osoby te wymagają wsparcia zarówno w zakresie pozyskania i rozliczenia tego dofinansowania (do 100% kosztów w programie Czyste Powietrze), jak i prawidłowej realizacji samej inwestycji.	Priorytetowego "Czyste powietrze" zapewnią doradcy. Ponadto w ramach FEP 2021-2027 przewidziano środki wspierające samorządy w realizacji projektów ze Stop Smog, a w ramach LIFE doradztwo w pozyskaniu innych środków krajowych i unijnych. Nie uwzględniono – gminy, których budżet na to pozwala dobrowolnie prowadzą wsparcie finansowe dla swoich mieszkańców w celu wymiany źródeł ciepła, ponadto w ramach ogólnopolskiego Programu Czyste Powietrze osoby dotknięte ubóstwem finansowym są traktowane preferencyjnie. Nie jest to zadaniem własnym gminy, dlatego nie ma podstaw prawnych aby taki obowiązek wprowadzić w programie. Ponadto w ramach FEP 2021-2027 przewidziano środki wspierające samorządy w realizacji projektów ze Stop Smog, a w ramach LIFE doradztwo w pozyskaniu innych środków krajowych i unijnych. Dodatkowo w ramach programu LIFE_PODKARPACIE pn. „Skuteczne wdrożenie programu ochrony powietrza z uwzględnieniem ubóstwa energetycznego” przygotowana zostanie analiza ubóstwa energetycznego, a bezpośrednie wsparcie dla osób dotkniętych tym problemem zostanie zapewnione przez doradców ds. powietrza i energii oraz doradców subregionalnych.
Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy	Rozdział 1.10.1 Wykaz i opis wszystkich planowanych do realizacji działań naprawczych w strefie podkarpackiej, str. 165	Należy wskazać jednoznaczne terminy i wskaźniki na dokonanie pełnej inwentaryzacji budynków w gminie, weryfikacji danych w ramach bezpośrednich wizyt w budynkach oraz wprowadzenie pozyskanych danych do rozszerzonej bazy CEEB. Proponowane zapisy: Inwentaryzacja i weryfikacja danych w terenie oraz wprowadzenie danych do rozszerzonej bazy CEEB:		Obecne zapisy Programu nie odnoszą się do obowiązku inwentaryzacji źródeł ciepła nie są zintegrowane z obowiązkami ustawowymi w zakresie pozyskiwania deklaracji do CEEB oraz obowiązku weryfikacji i uzupełniania danych w rozszerzonym zakresie. Tymczasem tylko 5 gmin w woj. podkarpackim pozyskało i wprowadziło deklaracje CEEB dla co najmniej 90% punktów adresowych (https://zoneapp.gunb.gov.pl/ranking/). W 2023 roku została uruchomiona rozszerzona baza CEEB, która umożliwi gminom, WIOŚ i służbom kominiarskim weryfikację i wprowadzanie danych o	Nie uwzględniono – weryfikacja bazy CEEB prowadzona jest przez gminy na mocy odrębnych przepisów prawa. Zasady funkcjonowania i gromadzenia danych w CEEB określa ustawa o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków. Ewentualne nałożenie na gminy obowiązku pozyskiwania deklaracji o źródłach ciepła powinno nastąpić poprzez zmianę przepisów tej ustawy, a nie zmianę programu ochrony powietrza. Zgodnie z art. 7 Konstytucji

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
		<p>- pozyskanie i wprowadzenie deklaracji CEEB dla co najmniej 90% punktów adresowych w gminie do końca 2024 roku,</p> <p>- weryfikacja w terenie i wprowadzenie rozszerzonych danych do bazy CEEB dla co najmniej 30% punktów adresowych w gminie, gdzie zainstalowane jest źródło ciepła na paliwa stałe, do końca 2024 roku,</p> <p>- weryfikacja w terenie i wprowadzenie rozszerzonych danych do bazy CEEB dla co najmniej 90% punktów adresowych w gminie, gdzie zainstalowane jest źródło ciepła na paliwa stałe, do końca 2025 roku.</p>		<p>budynkach i źródłach ogrzewania pozyskanych w ramach wizyt kontrolnych.</p> <p>Przeprowadzenie pełnej weryfikacji danych o systemach ogrzewania budynków jest niezbędne w celu monitorowania realizacji uchwały antysmogowej dla województwa.</p>	<p>Rzeczypospolitej Polskiej władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, a zgodnie z art. 94 organy samorządu terytorialnego, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określają ustawy, a w przypadku aktu prawa miejscowego, jakim jest program ochrony powietrza – upoważnienia zawartego w ustawie Prawo ochrony środowiska. W ww. ustawie nie została zawarta delegacja do zmiany przepisów ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków.</p> <p>Nalożenie na gminy dodatkowego obowiązku inwentaryzacji budynków byłoby dublowaniem zadań, generowaniem niepotrzebnych wydatków ze środków publicznych, zbędnym obciążeniem pracowników gminy oraz wprowadzeniem słabszego, jednorazowego narzędzia (aktualnego w danej chwili). CEEB jest o wiele lepszym rozwiązaniem.</p>
Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy	Rozdział 1.10.1 Wykaz i opis wszystkich planowanych do realizacji działań naprawczych w strefie podkarpackiej, str. 165	<p>Wprowadzenie zakazu w zakresie finansowania ze środków publicznych instalacji grzewczych na węgiel oraz ograniczeń dla instalacji na biomasę (w zależności od emisji).</p> <p>Proponowane zapisy:</p> <p>Przy dofinansowaniu ze środków publicznych dotyczących instalacji grzewczych na paliwa stałe o mocy do 1 MW, należy wprowadzić poniższe wymagania:</p> <p>- Dofinansowanie od 1 stycznia 2024 wyłącznie do instalacji zasilanych biomasą o emisji cząstek stałych do 20 mg/m³ (przy 10% O₂),</p> <p>- Stosowanie zbiorników buforowych jako obowiązkowe w przypadku kotłów z ręcznym</p>		<p>Aby ograniczyć powstawanie nowych źródeł emisji zanieczyszczeń konieczne jest wprowadzenie ograniczeń w zakresie braku możliwości finansowania ze środków publicznych kotłów na węgiel i ostrzejszych wymagań emisyjnych dla kotłów na biomasę.</p> <p>Podobne zapisy obowiązują już w woj. małopolskim i woj. śląskim. Obowiązują już w przypadku Programu Czyste Powietrze, ale jeśli gminy mają własne programy dofinansowania, to również powinny stosować te kryteria.</p> <p>Działanie to wynika także z Krajowego Programu Ochrony Powietrza, który wskazuje zadanie JST: „niezwłoczne wprowadzenie zakazu dofinansowania do zakupu kotłów węglowych z pozostałych, realizowanych na obszarze kraju, programów finansowych, dedykowanych realizacji przedsięwzięć proekologicznych”.</p>	<p>Nie uwzględniono - Program ochrony powietrza nie jest dokumentem, który określa regulaminy przyznawania dotacji wymiany źródeł ciepła.</p> <p>Zgodnie z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, a zgodnie z art. 94 organy samorządu terytorialnego, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określają ustawy, a w przypadku aktu prawa miejscowego, jakim jest program ochrony powietrza – upoważnienia zawartego w art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. W ww. ustawie nie została</p>

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy	Rozdział 1.10.1, Prowadzenie działań kontrolnych (kod działania PsDzKo), str. 187	podawaniem paliwa (koły zgazowujące) oraz zalecane w przypadku kotłów z automatycznym podawaniem paliwa. Minimalna pojemność zbiorników buforowych powinna być zgodna z dokumentacją techniczną kotła.			zawarta delegacja do stanowienia ram instrumentów finansowych funkcjonujących na terenie województwa i prowadzonych przez inne podmioty. Tworzenie instrumentów wsparcia finansowego i ich regulaminów, dedykowanych osobom fizycznym jest przedmiotem działalności innych instytucji, np. Narodowy i wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (m.in. program Czyste Powietrze). Działanie wskazane w KPOP nie nakłada obowiązku uwzględnienia w programach ochrony powietrza zakazu finansowania zakupu kotłów węglowych. Odwołuje się jedynie do konieczności uwzględnienia przez JST w tworzonych instrumentach finansowych braku możliwości finansowania zakupu kotłów węglowych. Brak jest aktualnie możliwości technicznych skutecznego wyeliminowania z użycia paliw kopalnych jak i biomasy, gdyż nie są w dostateczny sposób rozwinięte źródła odnawialne, aby przez cały czas zapewnić energię. Podobnie z systemami przesyłu, magazynowania i dystrybucji energii. W celu przyspieszenia wyeliminowania paliw stałych na terenie województwa podkarpackiego realizowany będzie od 01-01-2024r. projekt LIFE.
		Minimalna liczba kontroli do przeprowadzenia w ciągu roku dla gmin miejskich i miejsko-wiejskich powinna zostać określona na poziomie co najmniej 100 kontroli rocznie a dla gmin wiejskich na poziomie co najmniej 50 kontroli rocznie.		Minimalna liczba kontroli do przeprowadzenia w ciągu roku musi być adekwatna do liczby pozostałych do wymiany źródeł ciepła na paliwa stałe (230 tys. źródeł). Określona w projekcie Programu liczba 40 kontroli rocznie w gminach miejskich i miejsko-wiejskich oraz 30 kontroli rocznie w gminach wiejskich jest zbyt mała. Przy tak niskich wymaganiach w zakresie prowadzenia kontroli, nie będzie możliwe efektywne wdrożenie uchwały antysmogowej i osiągnięcie wymaganej poprawy jakości powietrza.	Nie uwzględniono - W Programie wskazano minimalną liczbę kontroli do przeprowadzenia, adekwatną do możliwości finansowych i osobowych gmin. Kontrole są działaniem niezbędnym, polegającym na weryfikacji stopnia wdrażania uchwały antysmogowej. Jednym z ważniejszych działań projektu LIFE będzie edukacja w tym zakresie, która wpłynie na zmianę nastawienia mieszkańców Województwa do działań kontrolnych i przyczyni się do ochrony ich zdrowia i życia mieszkańców. Ponadto nie chodzi o ilość ale o jakość kontroli, aby były skuteczne. Nadmierna ilość kontroli ograniczyłaby możliwości gminy i podniosła koszty

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy	Rozdział Edukacja ekologiczna (kod działania PsEdEk), str. 195	Zakres działań edukacyjnych należy uzupełnić o obowiązek przeprowadzenia co najmniej raz w roku akcji informacyjnej o wymaganiach uchwały antysmogowej z bezpośrednim dotarciem do każdego punktu adresowego, gdzie zainstalowane jest źródło ciepła, które nie spełnia wymagań uchwały antysmogowej. Proponowane zapisy: Każda gmina zobowiązana jest do przeprowadzenia co najmniej raz w roku akcji informacyjnej skierowanej bezpośrednio do wszystkich właścicieli i zarządców budynków, w których eksploatowane są źródła ciepła niespełniające wymagań uchwały antysmogowej, obejmującej: - terminy i obowiązki wynikające z uchwały antysmogowej, - dostępne formy dofinansowania i wsparcia doradczego w zakresie wymiany ogrzewania i termomodernizacji budynku.		Szerokie działania edukacyjne i informacyjne w zakresie ochrony powietrza i wymaganą uchwałę antysmogowej są niezbędne, aby ta regulacja była w pełni wdrożona. Aby te działania były skuteczne muszą być skierowane bezpośrednio do osób, których dotyczą. Dzięki bazie CEEB, urząd miasta ma dostęp do bazy adresowej wszystkich mieszkańców, gdzie zainstalowane są źródła ciepła, które nie spełniają wymogów uchwały antysmogowej. Do tych osób powinna bezpośrednio trafić informacja o potrzebie wymiany źródła ciepła, dostępnych programach dofinansowania i pomocy doradczej udzielanej przez urząd miasta lub gminy. Bezpośrednia komunikacja do właścicieli urządzeń, które nie spełniają wymogów uchwały antysmogowej może być prowadzona w ramach innej korespondencji gminy z mieszkańcami (np. informację dot. podatku od nieruchomości lub tzw. deklarację śmieciowe).	funkcjonowania systemu, nie przyczyniając się do podniesienia jakości powietrza. Ustalona w programie liczba uznano za optymalną dla funkcjonowania systemu. Nie uwzględniono uznając, że istniejący zapis jest wystarczający. W opisie działania zawarto następujące stwierdzenie: „Akcje edukacyjne powinny mieć na celu uświadamianie społeczeństwa i wzbogacanie wiedzy w zakresie: - Informowania mieszkańców o przyjęciu uchwały antysmogowej, jej skutkach oraz konieczności przestrzegania zakazów i nakazów zawartych w uchwale”.
Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy	Rozdział Edukacja ekologiczna (kod działania PsEdEk), str. 195	Na oficjalnej stronie internetowej każdej gminy powinny zostać zamieszczone informacje w zakresie: - Aktualnej jakości powietrza oraz obowiązującym poziomie zagrożenia (jeśli został wprowadzony). - Sposobie w jaki można zgłosić spalanie odpadów lub naruszenie uchwały antysmogowej (nr telefonu, adres e-mail, zgłoszenie w urzędzie gminy). - Informacja o Programie Czyste Powietrze oraz wsparciu doradczym oferowanym przez		W ramach działań edukacyjnych powinny być również wykorzystane oficjalne strony gmin, na których powinny się znaleźć podstawowe informacje o jakości powietrza, możliwości zgłoszenia przypadków łamania przepisów antysmogowych oraz informacje o programie Czyste Powietrze.	Nie uwzględniono uznając, że istniejący zapis jest wystarczający. Jednym z działań naprawczych określonych w programie ochrony powietrza jest edukacja ekologiczna. Odpowiedzialnymi za realizację działania są samorządy gminne i to one wybierają sposób realizacji działania. Szeroko zakrojone działania edukacyjne są również elementem Programu LIFE_PODKAPRACKIE. Ponadto funkcjonuje strona internetowa www.powiatze.podkarpackie.pl , która została podlinkowana na stronach internetowych niektórych gmin. Ponadto wszyscy partnerzy projektu LIFE będą

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy	Rozdz. 4, Plan działań krótkoterminowych, Tabela -1, str. 301	<p>gminę.</p> <p>Należy wprowadzić działania krótkoterminowe, które umożliwią faktyczne ograniczenie emisji już od 1 poziomu.</p> <p>W przypadku 1, 2 i 3 poziomu powinien obowiązywać zakaz eksploatacji miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwa stałe jeśli nie stanowią one jedynego źródła ogrzewania budynku.</p> <p>W przypadku 2 i 3 poziomu powinien obowiązywać zakaz eksploatacji również kotłów na paliwa stałe, jeśli w budynku istnieje inne alternatywne źródło ogrzewania.</p> <p>Dodatkowo w przypadku 1, 2 i 3 poziomu należy określić minimalne liczby kontroli, które powinny być wykonane przez gminę w zakresie przeciwdziałania spalania odpadów i eksploatacji źródeł ciepła, które nie spełniają wymagań uchwały antysmogowej.</p> <p>W gminach do 20 tys. mieszkańców powinna zostać zrealizowane co najmniej 2 takie kontrole dziennie, a w przypadku większych gmin co najmniej 5 kontroli dziennie.</p>		<p>Plan działań krótkoterminowych dla 1 i 2 poziomu nie zawiera działań, które faktycznie wpłyną na ograniczenie głównych źródeł emisji zanieczyszczeń. Dopiero przy 3 poziomie wprowadzono ograniczenie eksploatacji źródeł ciepła na paliwa stałe, jeśli nie stanowią jedynego źródła ogrzewania.</p> <p>Określony w planie działań krótkoterminowych obowiązek wzmocnionych kontroli nie jest poparty żadnymi wskaźnikami ilościowymi, co uniemożliwia rozliczanie gmin z realizacji tego obowiązku. Konieczne jest więc uzupełnienie planu o wskazanie minimalnej liczby kontroli w ciągu dni, w których wprowadzony jest 1, 2 lub 3 poziom.</p>	<p>korzystali również z tej strony.</p> <p>Nie uwzględniono – zdaniem organu przy poziomie 1 i 2 wystarczające są wskazane zalecenia i zakazy ujęte w programie.</p>
Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy	Rozdz. 4, Plan działań krótkoterminowych, Tabela 2, str. 301	<p>Należy wprowadzić obowiązek wykorzystania przez WCZK systemu ostrzeżeń RCB w formie sms w przypadku wprowadzenia 2 lub 3 poziomu.</p> <p>Dodatkowo w przypadku 1, 2 i 3 poziomu gminy powinny zostać zobowiązane do przekazywania komunikatów poprzez dostępne systemy i narzędzia informatyczne (np. tablice LED, wyświetlacze na przystankach i autobusach, ostrzeżenia sms).</p>		<p>Działania ostrzegawcze w ramach 1, 2 i 3 poziomu powinny docierać do jak najszerszego grona mieszkańców. Dlatego niezbędne jest wykorzystanie dostępnych systemów informatycznych, które funkcjonują w gminach.</p> <p>W sytuacji ryzyka przekroczenia poziomu informowania i poziomu alarmowego niezbędne jest również wykorzystanie powiadomień sms w ramach systemu RCB.</p>	<p>Nie uwzględniono - Art. 92 ust.1d i 93 ustawy Prawo Ochrony Środowiska dokładnie określa kogo i w jakim zakresie powiadamia WCZK w sytuacji wystąpienia przekroczenia i ryzyka przekroczenia norm jakości powietrza. Powiadamianie i ostrzeganie realizowane jest w ramach kompetencji WCZK.</p>

<p>Podmiot zgłaszający propozycję zmian</p> <p>Fundacja Frank Bold</p>	<p>Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek</p> <p>Rozdział 1.10.1 Wykaz i opis wszystkich planowanych do realizacji działań naprawczych w strefie podkarpackiej, str. 165</p>	<p>Treść uwagi/wniosku</p> <p>Zakres działań naprawczych należy uzupełnić o obowiązek osiągnięcia przez gminy efektu wymiany wszystkich źródeł ciepła na paliwo stałe, które nie spełniają wymogów uchwały antysmogowej do roku 2026 z podaniem wskaźników ilościowych na lata 2023, 2024, 2025 i 2026.</p>	<p>Propozycja zmiany zapisu</p>	<p>Uzasadnienie uwagi/wniosku</p> <p>Zgodnie z informacją zawartą w Programie, na terenie strefy podkarpackiej funkcjonuje wciąż 230 tys. źródeł ciepła na paliwa stałe, które zgodnie z wymogami uchwały antysmogowej kwalifikują się do wymiany. Wprawdzie obowiązek wymiany leży po stronie właściciela budynku, ale to gmina posiada kompetencje i instrumenty, aby skutecznie wdrożyć uchwałę. Wdrożenie uchwały i osiągnięcie zakładanego efektu może być prowadzone poprzez integrację działań edukacyjnych, kontrolnych, administracyjnych (wydawanie decyzji na podstawie art. 363 Prawa ochrony środowiska nakazujących wymianę instalacji grzewczej) a także bezpośrednie wsparcie i pomoc dla mieszkańców w pozyskaniu dofinansowania do wymiany źródeł ciepła. Wszystkie te działania leżą w kompetencjach gminy i powinny być zastosowane, aby uzyskać zakładany efekt wymiany wszystkich 230 tys. źródeł ciepła na paliwa stałe. Działanie „Ograniczanie emisji zanieczyszczeń do powietrza z ogrzewania indywidualnego w zasobie mieszkaniowym należącym do gminy (kod działania PsOeUa)” należy traktować jako działania uzupełniające, gdyż ogranicza się wyłącznie do zasobu mieszkaniowego gminy. Natomiast dla pełnego wdrożenia uchwały antysmogowej i osiągnięcia poprawy jakości powietrza niezbędna jest wymiana wszystkich źródeł ciepła, które nie spełniają wymogów emisji określonych w tej uchwałce.</p>	<p>Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie</p> <p>Nie uwzględniono – Uchwała antysmogowa jest aktem prawa miejscowego równorzędnym do Programu ochrony powietrza i to na mocy tej uchwały osoby fizyczne muszą zmodernizować swoje źródła ogrzewania, przy czym 136 tys. źródeł to źródła bezklasowe i powinny zostać wymienione do końca roku 2025, a ok. 95 tys. to źródła klasy 3, których termin wymiany to koniec roku 2027. Zgodnie z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, a zgodnie z art. 94 organy samorządu terytorialnego, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określają ustawy, a w przypadku aktu prawa miejscowego, jakim jest program ochrony powietrza – upoważnienia zawartego w art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Nie można wprowadzić tego obowiązku ponieważ wykracza on poza granice prawa oraz jest nie wykonalny przez gminę. Gmina nie jest dysponentem nieruchomości oraz kotłów należących do mieszkańców, ma natomiast możliwości prawne kontroli, wymiany kotłów w swoich własnych zasobach do których posiada tytuł prawny, pomocy mieszkańcom w przygotowywaniu wniosku o udzielenie dotacji na wymianę kotłów i termomodernizację. W celu zintensyfikowania działań wynikających z programu Województwo Podkarpackie od 01-01-2024 będzie realizować strategiczny projekt zintegrowany LIFE PODKARPACIE pn. „Skuteczne wdrożenie programu ochrony powietrza dla Województwa podkarpackiego z uwzględnieniem problemu ubóstwa energetycznego”.</p>
---	---	--	--	---	--

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Fundacja Frank Bold	Rozdział 1.10.1 Wykaz i opis wszystkich planowanych działań realizacji naprawczych w strefie podkarpackiej, str. 165	Należy wprowadzić obowiązek zapewnienia przez gminę wsparcia doradczego dla mieszkańców w zakresie pozyskiwania dofinansowania z Programu Czyste Powietrze i innych programów finansowych. Doradztwo powinno obejmować dostosowanie do wymogów uchwały antysmogowej oraz poprawę efektywności energetycznej budynku w celu obniżenia kosztów ogrzewania. Wsparcie doradcze powinno być oferowane zarówno w urzędzie gminy, jak również w ramach bezpośrednich wizyt u mieszkańców.		Wsparcie doradcze ze strony gminy pozwoli na zwiększenie zainteresowania mieszkańców dostępnymi programami finansowymi i przyspieszy wymianę źródeł, które nie spełniają wymogów uchwały antysmogowej. Bezpośrednie wizyty u mieszkańców, którzy wciąż eksploatują urządzenia grzewcze na paliwa stałe jest najbardziej skutecznym sposobem na dotarcie z informacją o wymaganiach uchwały antysmogowej oraz ofertą skorzystania z dostępnych programów dofinansowania do wymiany źródła ciepła i przeprowadzenia termomodernizacji budynku. Jako przykład dobrej praktyki w tym zakresie można wskazać obowiązek utworzenia jednego lub więcej etatów „ekodoradczy”, który istnieje w województwie małopolskim, a obecnie wdrażany jest w innych województwach (śląskim, mazowieckim).	Nie uwzględniono – wsparcie doradcze jest prowadzone w ramach ogólnopolskiego Programu Czyste Powietrze oraz Stop Smog, a także w ramach lokalnych, gminnych programów. Ponadto w ramach programu LIFE_PODKARPACKIE przewidziano również działania doradcze, bezpośrednie wsparcie mieszkańców w pozyskiwaniu środków z Programu Priorytetowego "Czyste powietrze" zapewnią doradcy.
Fundacja Frank Bold	Rozdział 1.10.1 Wykaz i opis wszystkich planowanych działań naprawczych w strefie podkarpackiej, str. 165	Należy wprowadzić obowiązek wsparcia przez gminę osób dotkniętych ubóstwem energetycznym na każdym etapie inwestycji – od identyfikacji potrzeb inwestycyjnych, oszacowanie ich kosztów i opłacalności, przez pozyskanie dofinansowania, wybór wykonawcy prac, nadzór nad prawidłową realizacją inwestycji, aż po rozliczenie uzyskanego dofinansowania.		W przypadku osób dotkniętych ubóstwem energetycznym barierą w realizacji inwestycji poprawiających komfort termiczny często są nie tylko środki finansowe, ale również problemy z zaplanowaniem i przeprowadzeniem niezbędnych działań. Osoby te wymagają wsparcia zarówno w zakresie pozyskania i rozliczenia tego dofinansowania (do 100% kosztów w programie Czyste Powietrze), jak i prawidłowej realizacji samej inwestycji.	Nie uwzględniono – gminy, których budżet na to pozwala dobrowolnie prowadzą wsparcie finansowe dla swoich mieszkańców w celu wymiany źródeł ciepła, ponadto w ramach ogólnopolskiego Programu Czyste Powietrze osoby dotknięte ubóstwem finansowym są traktowane preferencyjnie. Nie jest to zadaniem własnym gminy, dlatego nie ma podstaw prawnych aby taki obowiązek wprowadzić w programie. Ponadto w ramach FEP 2021-2027 przewidziano środki wspierające samorządy w realizacji projektów ze Stop Smog, a w ramach LIFE doradztwo w pozyskaniu innych środków krajowych i unijnych. Dodatkowo w ramach programu LIFE_PODKARPACKIE pn. „Skuteczne wdrożenie programu ochrony powietrza z uwzględnieniem ubóstwa energetycznego” przygotowana zostanie analiza ubóstwa energetycznego, a bezpośrednio wsparcie dla osób dotkniętych tym problemem zostanie zapewnione przez doradców ds.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Fundacja Frank Bold	Rozdział 1.10.1 Wykaz i opis wszystkich planowanych do realizacji działań naprawczych w strefie podkarpackiej, str. 165	<p>Należy wskazać jednoznaczne terminy i wskaźniki na dokonanie pełnej inwentaryzacji budynków w gminie, weryfikacji danych w ramach bezpośrednich wizyt w budynkach oraz wprowadzenie pozyskanych danych do rozszerzonej bazy CEEB.</p> <p>Proponowane zapisy:</p> <p>Inwentaryzacja i weryfikacja danych w terenie oraz wprowadzenie danych do rozszerzonej bazy CEEB:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozyskanie i wprowadzenie deklaracji CEEB dla co najmniej 90% punktów adresowych w gminie do końca 2024 roku, - weryfikacja w terenie i wprowadzenie rozszerzonych danych do bazy CEEB dla co najmniej 30% punktów adresowych w gminie, gdzie zainstalowane jest źródło ciepła na paliwa stałe, do końca 2024 roku, - weryfikacja w terenie i wprowadzenie rozszerzonych danych do bazy CEEB dla co najmniej 90% punktów adresowych w gminie, gdzie zainstalowane jest źródło ciepła na paliwa stałe, do końca 2025 roku. 		<p>Obecne zapisy Programu nie odnoszą się do obowiązku inwentaryzacji źródeł ciepła nie są zintegrowane z obowiązkami ustawowymi w zakresie pozyskiwania deklaracji do CEEB oraz obowiązku weryfikacji i uzupełniania danych w rozszerzonym zakresie.</p> <p>Tymczasem tylko 5 gmin w woj. podkarpackim pozyskało i wprowadziło deklaracje CEEB dla co najmniej 90% punktów adresowych (https://zoneapp.gubn.gov.pl/ranking/).</p> <p>W 2023 roku została uruchomiona rozszerzona baza CEEB, która umożliwi gminom, WIOS i służbom kominiarskim weryfikację i wprowadzanie danych o budynkach i źródłach ogrzewania pozyskanych w ramach wizyt kontrolnych.</p> <p>Przeprowadzenie pełnej weryfikacji danych o systemach ogrzewania budynków jest niezbędne w celu monitorowania realizacji uchwały antytmogowej dla województwa.</p>	<p>powietrza i energii oraz doradców subregionalnych.</p> <p>Nie uwzględniono – weryfikacja bazy CEEB prowadzona jest przez gminy na mocy odrębnych przepisów prawa. Zasady funkcjonowania i gromadzenia danych w CEEB określa ustawa o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków. Ewentualne nałożenie na gminy obowiązku pozyskiwania deklaracji o źródłach ciepła powinno nastąpić poprzez zmianę przepisów tej ustawy, a nie zmianę programu ochrony powietrza.</p> <p>Zgodnie z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, a zgodnie z art. 94 organy samorządu terytorialnego, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określają ustawy, a w przypadku aktu prawa miejscowego, jakim jest program ochrony powietrza – upoważnienia zawartego w ustawie Prawo ochrony środowiska. W ww. ustawie nie została zawarta delegacja do zmiany przepisów ustawy o wspieraniu termomodernizacji i emisyjności budynków.</p> <p>Nażalenie na gminy dodatkowego obowiązku inwentaryzacji budynków byłoby dublowaniem zadań, generowaniem niepotrzebnych wydatków ze środków publicznych, zbędnym obciążeniem pracowników gminy oraz wprowadzeniem niższego, jednorazowego narzędzia narzędzia (aktualnego w danej chwili). CEEB jest o wiele lepszym rozwiązaniem.</p>
Fundacja Frank Bold	Rozdział 1.10.1 Wykaz i opis wszystkich planowanych do realizacji działań naprawczych w strefie	<p>Wprowadzenie zakazu w zakresie finansowania ze środków publicznych instalacji grzewczych na węgiel oraz ograniczeń dla instalacji na biomase (w</p>		<p>Aby ograniczyć powstawanie nowych źródeł emisji zanieczyszczeń konieczne jest wprowadzenie ograniczeń w zakresie braku możliwości finansowania ze środków publicznych kotłowni na węgiel i ostrzejszych wymagań emisyjnych dla kotłowni na</p>	<p>Nie uwzględniono - Program ochrony powietrza nie jest dokumentem, który określa regulaminy przyznawania dotacji wymiany źródeł ciepła.</p> <p>Zgodnie z art. 7 Konstytucji</p>

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Fundacja Frank Bold	podkarpackiej, str. 165	<p>zależności od emisji).</p> <p>Proponowane zapisy:</p> <p>Przy dofinansowaniu ze środków publicznych dotyczących instalacji grzewczych na paliwa stałe o mocy do 1 MW, należy wprowadzić poniższe wymagania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dofinansowanie od 1 stycznia 2024 wyłącznie do instalacji zasilanych biomasą o emisji cząstek stałych do 20 mg/m³ (przy 10% O₂), - Stosowanie zbiorników buforowych jako obowiązkowe w przypadku kotłów z ręcznym podawaniem paliwa (kotły zgazowujące) oraz zalecane w przypadku kotłów z automatycznym podawaniem paliwa. Minimalna pojemność zbiorników buforowych powinna być zgodna z dokumentacją techniczną kotła. - Dofinansowanie instalacji na paliwo stałe dopuszczalne jedynie dla nieruchomości, na których brak jest technicznych możliwości przyłączenia do sieci ciepłowniczej lub gazowej. 		<p>biomasę.</p> <p>Podobne zapisy obowiązują już w woj. małopolskim i woj. śląskim. Obowiązują już w przypadku Programu Czyste Powietrze, ale jeśli gminy mają własne programy dofinansowania, to również powinny stosować te kryteria.</p> <p>Działanie to wynika także z Krajowego Programu Ochrony Powietrza, który wskazuje zadanie JST: „niezwłoczne wprowadzenie zakazu dofinansowania do zakupu kotłów węglowych z pozostałych, realizowanych na obszarze kraju, programów finansowych, dedykowanych realizacji przedsięwzięć proekologicznych”.</p> <p>Ponadto, dofinansowanie do instalacji na biomasę powinno być dostępne wyłącznie na obszarach, na których nie ma możliwości korzystania z sieci ciepłowniczej lub gazowej.</p>	<p>Rzeczypospolitej Polskiej organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, a zgodnie z art. 94 organy samorządu terytorialnego, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określają ustawy, a w przypadku aktu prawa miejscowego, jakim jest program ochrony powietrza – upoważnienia zawartego w art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. W ww. ustawie nie została zawarta delegacja do stanowienia ram instrumentów finansowych funkcjonujących na terenie województwa i prowadzonych przez inne podmioty.</p> <p>Tworzenie instrumentów wsparcia finansowego i ich regulaminów, dedykowanych osobom fizycznym jest przedmiotem działalności innych instytucji, np. Narodowy i wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (m.in. program Czyste Powietrze).</p> <p>Działanie wskazane w KPOP nie nakłada obowiązku uwzględnienia w programach ochrony powietrza zakazu finansowania zakupu kotłów węglowych. Odwołuje się jedynie do konieczności uwzględniania przez JST w tworzonych instrumentach finansowych braku możliwości finansowania zakupu kotłów węglowych. Brak jest aktualnie możliwości technicznych skutecznego wyeliminowania z użycia paliw kopalnych jak i biomasy, gdyż nie są w dostateczny sposób rozwinięte źródła energii. Podobnie z systemami przesyłu, magazynowania i dystrybucji energii. W celu przyspieszenia wyeliminowania paliw stałych na terenie województwa podkarpackiego realizowany będzie od 01-01-2024r. projekt LIFE.</p> <p>Nie uwzględniono - Zgodnie z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej</p>
	Rozdział 1.10.1 Wykaz i opis wszystkich	Wprowadzenie zakazu w zakresie wydawania od 2024 roku		Polityka Energetyczna Polski do 2040 roku zakłada, że ogrzewanie węglowe zostanie wyeliminowane w	

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Fundacja Frank Bold	planowanych działań naprawczych w strefie podkarpackiej, str. 165	do pozwoleń na budowę i przyjmowania zgłoszeń dla budynków z ogrzewaniem węglowym,		miastach do 2030 roku, a na terenach wiejskich do 2040 roku. Działanie to uwzględnione zostało również w Krajowym Programie Ochrony Powietrza. Aby możliwa była realizacja tego działania przy regionalnych gospodarstwach środkami publicznymi, wymagane jest ograniczenie już obecnie powstających nowych budynków, które byłoby ogrzewane węglem. Z tego względu Program ochrony powietrza powinien określać ograniczenia w zakresie wydawania pozwoleń na budowę i przyjmowania zgłoszeń budowlanych, aby wyeliminować powstawanie nowych budynków ogrzewanych węglem.	organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, a zgodnie z art. 94 organy samorządu terytorialnego, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określa ustawa, a w przypadku aktu prawa miejscowego, jakim jest program ochrony powietrza – upoważnienia zawartego w art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. W art. 91 nie została zawarta delegacja do wprowadzania modyfikacji w przepisach ustawy Prawo budowlane.
	Rozdział 1.10.1 Wykaz i opis wszystkich planowanych działań naprawczych w strefie podkarpackiej, str. 165	Wprowadzenie obowiązku dążenia do jak najwyższego osiągnięcia w otoczeniu przedszkoli, szkół i żłobków, szpitali, domów spokojnej starości oraz innych obiektów w których przebywają wrażliwe grupy ludności, a także w strefach ochrony zdrowiskowej, jakości powietrza zgodnie z Globalnymi wytycznymi jakości powietrza WHO.		Zgodnie z art. 91 ust. 9c ustawy Prawo ochrony środowiska, w przypadku stref, dla których programy ochrony powietrza zostały uchwalone, a poziomy dopuszczalne lub docelowe lub pułap stężenia ekspozycji są przekraczane w kolejnych latach, zarząd województwa jest obowiązany opracować projekt aktualizacji programu w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, określając w nim działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci. Należy mieć na uwadze, że w świetle art. 68 ust. 3 Konstytucji RP władze publiczne (w tym samorząd województwa podkarpackiego) obowiązane są do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej dzieciom, kobietom ciężarnym, osobom niepełnosprawnym i osobom w podeszłym wieku. Rekomendacje dążenia do osiągnięcia możliwie najlepszej jakości powietrza gminy mogą realizować np. poprzez wykorzystywanie odpowiednich instrumentów finansowych i prawnych w celu szybkiego i znaczącego ograniczenia emisji i rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń powietrza w pobliżu placówek. Działania takie mogą obejmować m. in. uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które ograniczają stosowanie paliw stałych w nowych i modernizowanych budynkach w pobliżu placówek, na co pozwala aktualne orzecznictwo sądów administracyjnych (m. in. wyrok NSA z dnia 16 grudnia	Nie uwzględniono , ponieważ zgodnie z art. 91 ust. 9c ustawy Prawo ochrony środowiska Zarząd Województwa Podkarpackiego opracował i poddał konsultacjom projekt aktualizacji Programu ochrony powietrza określając w nim środki służące ochronie wrażliwych grup ludności, w tym dzieci. Zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określają ustawy, a w przypadku aktu prawa miejscowego, jakim jest program ochrony powietrza – upoważnienia zawartego w ustawie Prawo ochrony środowiska. W ww. ustawie nie została zawarta delegacja do wdrażania przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym.

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Fundacja Frank Bold	Rozdział 1.10.1, Prowadzenie działań kontrolnych (kod działania PsDzKo), str. 187	<p>Minimalna liczba kontroli do przeprowadzenia w ciągu roku dla gmin miejskich i miejsko-wiejskich powinna zostać określona na poziomie co najmniej 100 kontroli rocznie a dla gmin wiejskich na poziomie co najmniej 50 kontroli rocznie.</p> <p>Zakres kontroli należy uzupełnić o obowiązek ustalenia, czy wszystkie źródła ciepła i źródła spalania paliw zostały poprawnie zgłoszone do CEEB.</p> <p>Należy wprowadzić obowiązek prowadzenia kontroli interwencyjnych w określonym czasie od otrzymania zgłoszenia (np. 12 godzin bez wliczania godzin nocnych od 22:00 do 6:00), w szczególności w przypadku zgłoszenia podejrzenia spalania odpadów. Jedynie odpowiednio szybko przeprowadzona kontrola interwencyjna umożliwi wykrucie przypadu spalania odpadów komunalnych poprzez badanie popiołu paleniskowego.</p> <p>Ponadto, należy wprowadzić obowiązek prowadzenia kontroli u podmiotów korzystających ze środowiska przez właściwych starostów oraz prezydentów miast na prawach powiatu. Starostowie są organami kontrolnymi wymiennymi w art. 379 POŚ, właściwymi w sprawie podmiotów korzystających ze środowiska. WIOŚ nie dysponuje wystarczającymi możliwościami kadrowymi i finansowymi, aby prowadzić kontrole przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej w wystarczająco szerokim zakresie. Kontrole prowadzone z upoważnienia starostów</p>		<p>2020 r., sygn. akt II OSK 1382/20, wyrok NSA z 26 stycznia 2023 r., sygn. akt II OSK 160/20).</p> <p>Minimalna liczba kontroli do przeprowadzenia w ciągu roku musi być adekwatna do liczby pozostałych do wymiany źródeł ciepła na paliwa stałe (230 tys. źródeł). Określona w projekcie Programu liczba 40 kontroli rocznie w gminach miejskich i miejsko-wiejskich oraz 30 kontroli rocznie w gminach wiejskich jest zbyt mała. Przy tak niskich wymaganiach w zakresie prowadzenia kontroli, nie będzie możliwe efektywne wdrożenie uchwały antysmogowej i osiągnięcie wymaganej poprawy jakości powietrza. W innych województwach (małopolskie, śląskie, mazowieckie i in.) wymagana liczba kontroli jest daleko wyższa.</p> <p>Kontrola powinna obejmować również sprawdzenie, czy złożono poprawne deklaracje do CEEB.</p> <p>Konieczne jest wprowadzenie obowiązku prowadzenia kontroli interwencyjnych w przypadku zgłoszenia naruszenia, w szczególności jeżeli zgłoszenie dotyczy podejrzenia spalania odpadów. Jako dobrą praktykę można wskazać funkcjonujący w województwie małopolskim system „ekointerwencja” – internetowy formularz do zgłaszania naruszeń na całym obszarze województwa, który następnie przekazuje zgłoszenia właściwym organom.</p> <p>Należy doprecyzować obowiązki kontrolne w zakresie kontroli podmiotów korzystających ze środowiska. Oprócz WIOŚ podmioty takie może i powinny kontrolować osoby upoważnione przez starostów (prezydentów miast na prawach powiatu).</p> <p>Prowadzenie takich kontroli jest niezbędne, gdyż WIOŚ nie dysponuje możliwościami finansowymi i kadrowymi aby kontrolować na szeroką skalę przestrzeganie uchwały antysmogowej przez przedsiębiorców. Zwłaszcza w przypadku drobnych zakładów i lokalii usługowych eksploatujących małe instalacje, podobne do eksploatowanych w domach i mieszkaniach, wskazane jest odciążenie WIOŚ przez pracowników starostw powiatowych.</p>	<p>Nie uwzględniono - W Programie wskazano minimalną liczbę kontroli do przeprowadzenia, adekwatną do możliwości finansowych i osobowych gmin. Kontrole są działaniem niezbędnym, polegającym na weryfikacji stopnia wdrażania uchwały antysmogowej. Jednym z ważniejszych działań projektu LIFE będzie edukacja w tym zakresie, która wpłynie na zmianę nastawienia mieszkańców Województwa do działań kontrolnych i przyczyni się do ochrony ich zdrowia i życia mieszkańców.</p> <p>Weryfikacja bazy CEEB prowadzona jest przez gminy na mocy odrębnych przepisów prawa. Zasady funkcjonowania i gromadzenia danych w CEEB określa ustawa o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków.</p> <p>W opisie działania Prowadzenie działań kontrolnych (kod działania PsDzKo) wskazano, iż średni czas reakcji na zgłoszenia mieszkańców dot. nieprawidłowości w korzystaniu z kotłów na paliwo stałe lub dotyczące spalania odpadów powinien wynosić nie więcej niż 24 godziny od zgłoszenia.</p> <p>Ponadto obowiązek przeprowadzenia dodatkowych kontroli wskazano w Planie działań krótkoterminowych.</p> <p>Kontrole przedsiębiorców w zakresie przestrzegania uchwały antysmogowej i/lub POP prowadzi wojewódzki inspektor ochrony środowiska wg przyjętego wewnętrznie planu.</p> <p>Starostowie prowadzą kontrole zgodnie ze swoją właściwością. Wobec tego prowadzona przez nich kontrola mogłaby dotyczyć jedynie zakresu wydanych przez starostów decyzji i przyjętych zgłoszeń, a nie samej uchwały antysmogowej lub działań wskazanych w POP.</p> <p>Ponadto nie chodzi o ilość ale o jakość kontroli, aby były skuteczne.</p>

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Fundacja Frank Bold	Rozdział Edukacja ekologiczna (kod działania PsEdEk), str. 195	<p>(prezydentów miast na prawach powiatu) powinny obejmować zarówno kontrole interwencyjne, jak i planowe w miejscach, w których nie zostały złożone deklaracje do CEEB lub w których ze złożonych deklaracji wynika, że eksploatowane są źródła niespełniające wymagań uchwały antysmogowej.</p> <p>Zakres działań edukacyjnych należy uzupełnić o obowiązek przeprowadzenia co najmniej raz w roku akcji informacyjnej o wymaganiach uchwały antysmogowej z bezpośrednim dotarciem do każdego punktu adresowego, gdzie zainstalowane jest źródło ciepła, które nie spełnia wymagań uchwały antysmogowej.</p> <p>Proponowane zapisy: Każda gmina zobowiązana jest do przeprowadzenia co najmniej raz w roku akcji informacyjnej skierowanej bezpośrednio do wszystkich właścicieli i zarządców budynków, w których eksploatowane są źródła ciepła niespełniające wymagań uchwały antysmogowej, obejmującej: - terminy i obowiązki wynikające z uchwały antysmogowej, - dostępne formy dofinansowania i wsparcia doradczego w zakresie wymiany ogrzewania i termomodernizacji budynku.</p>		<p>Szerokie działania edukacyjne i informacyjne w zakresie ochrony powietrza i wymagań uchwały antysmogowej są niezbędne, aby ta regulacja była w pełni wdrożona. Aby te działania były skuteczne muszą być skierowane bezpośrednio do osób, których dotyczy. Dzięki bazie CEEB, urząd miasta ma dostęp do bazy adresowej wszystkich mieszkańców, gdzie zainstalowane są źródła ciepła, które nie spełniają wymagań uchwały antysmogowej. Do tych osób powinna bezpośrednio trafić informacja o potrzebie wymiany źródła ciepła, dostępnych programach dofinansowania i pomocy doradczej udzielanej przez urząd miasta lub gminy.</p> <p>Bezpłatna komunikacja do właścicieli urządzeń, które nie spełniają wymogów uchwały antysmogowej może być prowadzona w ramach innej korespondencji gminy z mieszkańcami (np. informacja dot. podatku od nieruchomości lub tzw. deklarację śmieciowe).</p>	<p>Nadmierna ilość kontroli ograniczyłaby możliwości gminy i podniosła koszty funkcjonowania systemu, nie przyczyniając się do podniesienia jakości powietrza. Ustaloną w programie liczbę uznano za optymalną dla funkcjonowania systemu.</p>
Fundacja Frank Bold	Rozdział Edukacja ekologiczna (kod działania PsEdEk), str. 195	<p>Na oficjalnej stronie internetowej każdej gminy powinny zostać zamieszczone informacje w zakresie: - Aktualnej jakości powietrza oraz obowiązującym poziomie zagrożenia (jeśli został wprowadzony), - Sposobie w jaki można zgłosić spalanie odpadów lub naruszenie</p>		<p>W ramach działań edukacyjnych powinny być również wykorzystane oficjalne strony gmin, na których powinny się znaleźć podstawowe informacje o jakości powietrza, możliwości zgłoszenia przypadków łamania przepisów antysmogowych oraz informacje o programie Czyste Powietrze.</p>	<p>Nie uwzględniono uznając, że istniejący zapis jest wystarczający.</p> <p>Jednym z działań naprawczych określonych w programie ochrony powietrza jest edukacja ekologiczna. Odpowiedzialnymi za realizację działania są samorządy gminne i to one wybierają sposób realizacji działania. Szeroko zakrojone działania edukacyjne są również elementem Programu</p>

Podmiot zgłaszający propozycję zmian	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek	Treść uwagi/wniosku	Propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie uwagi/wniosku	Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
Fundacja Frank Bold	Rozdz. 4, Plan działań krótkoterminowych, Tabela -3, str. 301	<p>uchwały antysmogowej (nr telefonu, adres e-mail, zgłoszenie w urzędzie gminy), - Informacja o Programie Czyste Powietrze oraz wsparciu doradczym oferowanym przez gminę.</p> <p>Należy wprowadzić działania krótkoterminowe, które umożliwią faktyczne ograniczenie emisji już od 1 poziomu. W przypadku 1, 2 i 3 poziomu powinien obowiązywać zakaz eksploatacji miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwa stałe jeśli nie stanowią one jedynego źródła ogrzewania budynku. W przypadku 1, 2 i 3 poziomu powinien obowiązywać zakaz eksploatacji również kotłów na paliwa stałe, jeśli w budynku istnieje inne alternatywne źródło ogrzewania. Dodatkowo w przypadku 1, 2 i 3 poziomu należy określić minimalne liczby kontroli, które powinny być wykonane przez gminę w zakresie spalania przeciwdziałania odpadów i eksploatacji źródeł ciepła, które nie spełniają wymagań uchwały antysmogowej. W gminach do 20 tys. mieszkańców powinna zostać zrealizowane co najmniej 2 takie kontrole dziennie, a w przypadku większych gmin co najmniej 5 kontroli dziennie.</p>		<p>Plan działań krótkoterminowych dla 1 i 2 poziomu nie zawiera działań, które faktycznie wpłyną na ograniczenie głównych źródeł emisji zanieczyszczeń. Dopiero przy 3 poziomie wprowadzono ograniczenie eksploatacji źródeł ciepła na paliwa stałe, jeśli nie stanowią jedynego źródła ogrzewania. Określony w planie działań krótkoterminowych obowiązek wzmocnionych kontroli nie jest poparty żadnymi wskaźnikami ilościowymi, co uniemożliwia rozliczanie gmin z realizacji tego obowiązku. Konieczne jest więc uzupełnienie planu o wskazanie minimalnej liczby kontroli w ciągu dni, w których wprowadzony jest 1, 2 lub 3 poziom. Ponadto należy wprowadzić zakaz spalania paliw stałych jeżeli nie stanowią one głównego źródła ciepła w lokalu już od 1 stopnia zagrożenia. Spalanie paliw stałych o charakterze rekreacyjnym (w kominkach, piecach do saun itp.) należy wyeliminować w pierwszym rzędzie, ze względu na to, że ochrona zdrowia i życia ludzi jest w sposób jednoznacznie ważniejsza w hierarchii dóbr, które powinny podlegać ochronie, od prawa do eksploatacji tego typu rekreacyjnych instalacji na paliwo stałe.</p>	<p>LIFE_PODKARPACKIE. funkcjonuje strona internetowa www.powietrze.podkarpackie.pl, która została podlinkowana na stronach internetowych niektórych gmin. Ponadto wszyscy partnerzy projektu LIFE będą korzystali również z tej strony.</p> <p>Nie uwzględniono – zdaniem organu przy poziomie 1 i 2 wystarczające są zalecenia i wskazane zakazy.</p>
Fundacja Frank Bold	Rozdz. 4, Plan działań krótkoterminowych, Tabela Błąd! Dokumenty nie ma tekstu o podanym stylu.-4, str. 301	<p>Należy wprowadzić obowiązek wykorzystania przez WCZK systemu ostrzeżeń RCB w formie sms w przypadku wprowadzenia 2 lub 3 poziomu. Dodatkowo w przypadku 1, 2 i 3 poziomu gminy powinny zostać</p>		<p>Działania ostrzegawcze w ramach 1, 2 i 3 poziomu powinny docierać do jak najszerszego grona mieszkańców. Dlatego niezbędne jest wykorzystanie dostępnych systemów informatycznych, które funkcjonują w gminach. W sytuacji ryzyka przekroczenia poziomu informowania i poziomu alarmowego niezbędne jest</p>	<p>Nie uwzględniono - Art. 92 ust.1d i 93 ustawy Prawo Ochrony Środowiska dokładnie określa kogo i w jakim zakresie powiadamia WCZK w sytuacji wystąpienia przekroczenia i ryzyka przekroczenia norm jakości powietrza. Powiadamanie i ostrzeżenie realizowane jest w ramach</p>

<p>Podmiot zgłaszający propozycję zmian</p>	<p>Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga lub wniosek</p>	<p>Treść uwagi/wniosku</p>	<p>Propozycja zmiany zapisu</p>	<p>Uzasadnienie uwagi/wniosku</p>	<p>Stanowisko Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie</p>
<p>zobowiązane do przekazywania komunikatów poprzez dostępne systemy i narzędzia informatyczne (np. tablice LED, wyświetlacze na przystankach i autobusach, ostrzeżenia sms). Ponadto, należy natychmiast na dyrektorów żłobków, przedszkoli i szkół obowiązkowo przekazywania rodzicom uczęszczających do tych placówek dzieci informacji na temat ryzyka wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych, docelowych, informowania i alarmowych wraz ze wskazaniem zalecanych środków ostrożności oraz taka powinna być przekazywana w sposób zwyczajowo przyjęty w danej placówce, w szczególności z wykorzystaniem systemów informatycznych wykorzystywanych do kontaktu z rodzicami.</p> <p>również wykorzystanie powiadomień sms w ramach systemu RCB. Informacje powinny być obligatoryjnie przekazywane rodzicom w ramach realizacji planu działań krótkoterminowych już od momentu wystąpienia ryzyka wystąpienia dobowych stężeń pyłu PM10 przekraczających wartość dopuszczalną 50 µg/m3. Dzieci są grupą ludności najbardziej narażoną na szkodliwe oddziaływanie zanieczyszczenia powietrza, a jednocześnie grupą, której przepisy konstytucji gwarantują szczególną ochronę zdrowia.</p>					
<p>kompetencji WCZK. Działania edukacyjne dot. ochrony środowiska prowadzone są w placówkach edukacyjnych w zakresie wskazanym przez ministra ds. edukacji.</p>					

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Władysław Ortyl

